

KINESARAR GERA INNFRÁS Í KRIMIBÓK

– At bókin fór at verða so aktuell, sum hon er vorðin, hevði eg ikki roknað við, sigur rithøvundin Jógvan Isaksen, sum í nýggju krimibókini »Arktis« skrivar um stórpolitiska spælið hjá Kina í Føroyum

EYÐUN KLAKSTEIN

Kinesararnir koma. Nýggja krimiskaldsøgan hjá Jógvani Isaksen snýr seg um stórpolitiska spælið í Arktis, har lítlu Føroyar og stóra Kina spæla høvuðsleiklutir.

– At bókin fór at verða so aktuell, sum hon er vorðin, hevði eg ikki roknað við. Kanska hevur bókin størri hugflog enn veruleikin, men hendingarnar í bókini kundu saktans verið veruligar, sigur Jógvan Isaksen.

Hann hevur nú útgivið sættu bókina um sonevndu Skansadeildina hjá lögregluni. Tað er ein deild við meira og minni úthýstum lögrelufólki, sum tó loysa morðgátur og samansvørjingar. Í nýggju bókini, sum kallast »Arktis«, eru loyniligar samráðingar millum landsstýrið og Kina. Ein fjøld av kinesarum vitjar í Føroyum, men hvørki lögregla, ferðavinna ella tíðindafólk vita nakað um hesa vitjan, og myndugleikarnir eru sum farnir undir heilt. William Hammer, sum er leiðari fyri Skansadeildina, fær illgruna um, at alt ikki ruggar rætt, og saman við starvsfeløgnum Dejan og Gunnleyg fer hann at sneyta í viðurskiftunum.

– Standurin er ikki tann besti á Skansadeildini. Húsini hjá teimum eru sprongd, og bæði Dejan og Gunnleyg hava ligið á sjúkrahúsi. Nú hevur leiðslan hjá lögregluni sent øll trý í farloyvi, tí leiðslan veit ikki, hvat hon skal gera við tey,

men tá ið eitt kinesiskt par kemur til William og tey at biða um hjálp, kemur aftur liv í Skansadeildina, sigur Jógvan Isaksen.

Kina liggur framvið

Jógvan Isaksen fekk fyrst hugskotið um at brúka Kina í einari krimibók, tá ið Sprotin í fjør gav út kinesiskt-føroyska orðabók.

– Eg fór at lesa um Kina og kinesisk viðurskifti, og tá fann eg fram til, hvussu Kina roynir at kroysta seg framat á okkara leiðum. Teir brúka milliardir fyri at sleppa upp at í Arktis og her á leið. Teir hava bjóðað sær til at gera flogvøllir í Grønlandi, men tað varð steðgað, og teir skulu eitt nú gera ein undirsjóvartunnil undir finsku víkini. Kinesarar byggja sendistøðir í norðurlondum, teir byggja ísbróttarar fyri milliardir, teir ætla at gera eina nýggja tokleið úr Kina beinleiðis til Europa og heilt til norðara enda av norðurlondum, og seinastu avdúkingarnar hava víst, at kinesarar hava stóran áhuga fyri Føroyum eisini.

– Siglingarleiðin norður um Russland stýttir farleiðina úr Kina til Europa við eini 40 prosentum, og á leiðini úr Kina, norður um Russland og til havnir sum Rotterdam, Antwerpen og Hamburg skulu skipini sigla framvið Føroyum. Bæði í tí sambandi, og tá tað kemur til hernaðaráhugamál, liggja Føroyar sera væl fyri í huganum hjá kinesarum, sigur Jógvan Isaksen.

Hesi viðurskifti eru uppløgd at brúka í einari krimibók, og sjáldan má útgáva hjá Jógvani Isaksen hava verið so akutell sum hendan, nú fjølmiðlar um allan heim viðgera viðurskiftini millum Kina og Føroyar.

Ymisk skrivning

Jógvan Isaksen skrivaði tvær krimibøkur í 1990'unum, og eftir ein langan steðg frá krimiskrivning, tók hann av álvara skrivningina upp aftur í 2005 og hevur skrivað krimibók á mest sum hvørjum ári. Tíggju av bókunum hava verið um blaðmannin Hannis Martinsson,

sum var fyrsta føroyska krimihejtan, og nú er sætta bókin um William Hammer komin.

– Tá ið eg byrji at skriva, havi eg eitt hugskot, og eg havi gjørt research. Við tí í huga fari eg í gongd við at skriva, og eg havi eina hóm-ing av, hvat eg ætli mær at skriva, men ofta tekur skrivningin yvir, og eg endi eitt heilt annað stað, enn eg hugsaði, sigur Jógvan Isaksen.

– Summar bøkur eru lættari at skriva enn aðrar. Viðhvørt skriva bøkurnar seg mest sum sjálvar – til dømis var tað eitt spæl at skriva Anathema – men hendan bókin var meira stríggja at skriva. Tað veldst nógv um, hvussu umstøðurnar hjá mær eru. Kann eg sita dag um dag og skriva, er tað nógv lættari, men verði eg ov nógv órógvadur og má burturfrá fleiri dagar, so er tað næstan sum at byrja umaftur, tá ið eg seti meg aftur, sigur Jógvan Isaksen.

Føroyski útisetin í Danmark er millum okkara virknastu rithøvundar, og hann hevur nú útgivið 52 bøkur av ymsum slagi – serliga krimibøkur og bøkur um skaldskap og list. Men hann dugir illa at njóta eina útgávu.

– Tá ið eg eri liðugur at skriva, bókin er umbrotin og farin til prent, eri eg liðugur við hana, og tá ið hon kemur út, eri eg farin víðari til aðra skrivning, sigur Jógvan Isaksen.

Umframt bókaskrivning er Jógvan Isaksen eisini sera virkin sum ummælari, og hann arbeiddir í lýtuni við einum størri verki á donskum máli um føroyska bókmentasøgu.

Jógvan Isaksen er 69 ára gamal og úr Havn – bæði foreldrin vóru ættað úr Gøtu – og síðani 1970 hevur Jógvan verið búsetandi í Danmark. Síðani 1986 hevur hann verið lektari í føroyskum bókmentum og máli á Københavns Universitet. Jógvan Isaksen hevur síðani sjefti árin skrivað bøkur – nógvar um bókmentir og list – og samanlagt hevur hann skrivað 52 bøkur higartil. Síðan 1990 hevur Jógvan Isaksen verið kendur sum krimihøvundur og hevur nú skrivað 16 krimibøkur um Hannis Martinsson og um William Hammer.